

HUMANITIES INSTITUTE

HAYDUT MONTARİ (1888)

Ahmet Mithat Efendi (1844-1912)

KİŞİLER

Andrea Satagna Uzun boylu, geniş omuzlu, bıyıklı ve gayet yakışıklı bir genç olan Andrea, Nicola Satagna'nın Margarita'dan olan gayrimeşru oğludur. Kont Giovanni tarafından Floransa'da eğitime gönderilen Andrea oldukça zeki bir delikanlıdır. Babası ve Kont'un ölümünün ardından bu işi yapanların peşine düşerek intikam almak isteyen sadık Andrea bu uğurda yıllar boyu sürecektir. Yaşadığı çevrede yapılan ve faili meçhul olan cinayetlerin Montari denilen bir haydut tarafından işlendiğini gazetelere yazdırarak Montari'yi büyük bir üne kavuşturur. Ardından tiyatrolardan öğrendiği ses ve yüz değiştirme teknikleri ile kılığını değiştirerek yaşlı bir dilenci kimliğine bürünür. Düşkün Giordano kimliği ile intikamını alabilmek için kanıtlar toplar. Montari kimliği ile ise insanları korkutarak, tehdit ederek yahut kötü emellerine yardım etmek suretiyle açık vermelerini sağlar. Andrea bu iki adamın gerçekte kendisi olduğunu anlaşılmasını için yazdığı mektuplarda her iki elini de kullanır. Tedbirli ve zekice planları sayesinde amacına ulaşır ve intikamını alır. İntikamını alana dek kimse ile bir bilgi paylaşmayan bu ketum adam eserin sonunda takdire şayan bir tok gözlülük ile adalet sağlamayı başarır. Yaptığı iyilikler ve fedakârlıklar sayesinde hayat onu hem annesi Margarita'ya hem de sevdiği kadın olan Angelina'ya kavuşturur.

Düşkün Giordano 40-45 yaşlarında görüne, sefaletten saçlarına aklar düşmüş, kansız, cansız, topal ve gözleri daima çapaklı olan Giordano eserde feylesof olarak nitelendirilir. Dilencilik yaparak geçimini sağlıyor gibi görünen bu adam aslında Andrea'nın ta kendisidir. Gittiği her yerde gerek sözleri gerek fakirliği gerekse görünüşü ile kendisine gülünmesini sağlayarak hiç kimsenin dikkatini çekmeden çok büyük işler başarır. Temkinli, güvenilir ve açık göz bir adamdır. Haydut Montari'yi tanıdığını fakat onun tarafında olmadığını söyleyerek Giorgino'nun güvenini kazanır. Onun emrinde olduğuna kendisini ikna ederek gizlice birçok kanıt toplar. Andrea tarafından yazılan mektupları Angelina'ya iletmekle de görevli olan Giordano boş zamanlarını çamaşırçı Gabrielle'nin kulübesinde geçirir. Dilenerek veya zenginlerin verdiği işleri yerine getirerek kazandığı parasını bu yaşlı kadın ile paylaşmaktan çekinmez.

Haydut Montari Kibarzadeler gibi temiz giyinen, uzun boylu, kır bıyıklı, kırmızı yüzlü kırk beş elli yaşları civarında olan bu adam gayet ciddi bir yapıdadır. Eserde bir nevi Robin Hood olarak yer alan Montari her ne kadar haydut gibi görünse de aslında katillerin aleyhine deliller bularak ve bu delilleri polise ulaştırarak adaletin tecelli etmesini sağlayan hakkaniyet arayan kişidir. Oldukça akıllı, temkinli, yardımsever ve gizemli bir adamdır. Haydut olarak nam ve korku salmak amacıyla faili meçhul cinayetlerin failiymiş gibi davranan Montari bu sebepten iki kez idama mahkûm edilir. Hikâyesinin sonunda sadece Angelina ile gerçek kimliğini paylaşarak bu sır ikisi arasında kalacak şekilde geçmişe gömülür.

Sinyor Giorgino Del Villanova 35 yaşlarında, zayıf, endamlı, esmer ve gür saçlı bir İtalyan kibarıdır. Küçük yaşta Margarita ile yetimhaneye düşen Giorgino oradan ayrıldıklarında ablasının da isteği üzerine muçoluk yapmaya başlar. Parlak zekâsı ve çalışkanlığı sayesinde Kont Giovanni'nin gözüne girerek terfi eden Giorgino gözünü bürüyen zengin olma hırslarının peşine düşer. Ahababı Gargula ile birlikte çalıştığı gemiden çalmaya başlar. Oldukça kararlı ve hırslı bir adam olduğundan işleri gittikçe büyütür. Baş acentalığa kadar yükselir ve hırsızlığı o denli artırır ki neredeyse Kont Giovanni'nin iflasına neden olur. Nankör ve doyumsuz Giorgino en sonunda gözünü karartır ve Kont Giovanni'yi öldürmek üzere bir suikast planlar. Bu planında oldukça başarılı olup büyük bir servete ve saygınlığa nail olur. Kont'un mirasına ve şatosuna konan Giovanni asil bir adam olabilmek ve şüpheleri ortadan kaldırabilmek amacıyla Angelina ile evlenmenin peşine düşer. Fakat bu uğurda kendisine engel olan Andrea'yı da öldürmesi gerekmektedir. Haydut Montari ile anlaşma yaptığını sanarak önündeki son engelden de kurtulacağını düşünen Giorgino sonunda yakayı ele verir ve idama mahkûm edilir.

Matmazel Angelina Del Castelnora Zayıf endamlı, güzel, akıllı ve gururlu bir kadın olan Angelina Kont Giovanni'nin kızıdır. Babasının ölümünün ardından koca şatoda halası ile yaşayan genç kızın hayatta en güvendiği kişi Andrea'dır. Küçüklüğünden beri babasının "işte kocan budur" demesi ve vasiyetinde de bunu belirtmiş olması bu güven ve sevginin kaynağıdır. Giorgino'ya bir türlü içi ısınmayan ve adeta onun yaptığı kötülükleri hissedenden bu saf ve masum kız her defasında bu adamdan gelen evlilik teklifini reddeder. Maddi durumunun kötü olmasına rağmen adamla evlenmeyi reddedeceğinden gerekirse tiyatrolarda oyunculuk yaparak geçimini sağlayabileceğini söyleyen gururlu ve tok gözlü bir kızdır.

Andrea'sına güvenerek yaklaşık beş yıl boyunca sabırla onu bekleyen Angelina sonunda mutluluğa kavuşur.

Sinyor Gargula Vaktinde usta bir haydut olan Gargula gemicilikle ilgilenmiş orta boylu, çelimsiz, dökük dişli, 60 yaşlarında yaşlı bir adamdır. Giorgino'yu yetiştiren ve ona ahbablık eden bu adam aynı zamanda onun suç ortağıdır. Her fırsatta Giorgino'nun ablası Margarita ile izdivaç hayalleri kursa da bu emelinde muvaffak olamaz. Eserin sonunda yaptığı kötülüklerin karşılığı olarak küreğe mahkûm edilir.

Matmazel Margarita Elli yaşlarında dul bir kadın olan Margarita gençken gazinolarda şarkı söyleyerek geçimini kendi sağlamayı başarır. Kardeşi Giorgino'ya da bakma yükümlülüğü kendisinde olduğundan bir şekilde para kazanmaya mecburdur. Roman okumayı çok seven, iyi kalpli, esmer tenli ve kara gözlü bir kadındır. İlk aşkı Nicola'dan gebe kalmış olup bu adamın kendisini zevceliğe kabul etmemesi ve oğlunu da görememesi nedeniyle bir müddet sonra geçimini ve güvenliliğini sağlamak amacıyla kendisine edilen evlilik teklifini kabul ederek asker bir adam ile evlenir. Bu adama evliliği boyunca sadık kalan ve eski işini bırakan Margarita oğluna çok düşkün olduğundan onu bir türlü aklından çıkaramaz. Eşi öldüğünde kardeşi Giorgino ile yaşamaya başlar. Gargula'nın evlilik tekliflerini her defasında reddeden Margarita, Giordano ile yakın bir dostluk kurar. En sonunda ise biricik Andrea'sına kavuşur. Andrea'nın isteği üzerine kendisine kalan servetin yarısını asıl sahibi Angelina'ya diğer yarısını da yetimhanelere bağışlar.

Nicola Satagna Kont Giovanni'nin avcı başı ve Andrea'nın babası olan Nicola oldukça latif, zeki ve sadık bir adamdır. Vaktinde metres hayatı yaşadığı Margarita'nın ilk aşkı olmasına rağmen bu kadını iffetli görmeyerek onunla evliliğe razı olmayıp oğlunu dahi annesiyle görüştürmemiştir. Giorgino ve Gargula'nın suikastına kurban giderek yangının olduğu gece hayatını kaybeder.

Kont Giovanni Del Castelnora Çalışkan, özgür fikirli, hoş tabiatlı, eğlenceye düşkün, iyi yürekli ve cömert bir adamdır. Babası Kont Carlo'nun servetine servet katmasının yanı sıra yaptığı iyiliklerle de insanların gönlünü kazanmıştır. Sadık dostu Nicola'nın gayrimeşru oğluna evini açarak onu sahiplenmiş hatta çok sevdiği kızına bile layık görmüştür. Sinyor Giorgino ve Gargula'nın hain planıyla önce servetini kaybeder ve ardından öldürülür.

Markiz Blanca Bellarozza 37-38 yaşlarında ki bu kadın Şehnaz'ın mürebbiyesi ve muallimesidir. Olgunluğu ve güzelliğiyle dikkat çeker. Para için Sarafin'le birlikte kaçan Madam Mirsak sevgilisi Kutsuş'u geride bırakır.

Marki Bellarozza 25-26 yaşlarında, sert çehreli, belalı bir adamdır. Evli ve çocuklu bir adam olan Nizami, metresi Helena ile kafayı bozar. Kendisini rakıya verir, işini kaybeder ve karsıyla çocuğuna da bakamayacak hale geldiğini fark ettiğinde intihar eder.

Kont Carlo Del Castelnora Kont Giovanni'nin babasıdır. Ticaret ile ilgilenmiş, çalışarak büyük bir gelir elde etmiştir.

Müstantik Tacodari Görevine bağlı, namuslu, gururlu ve akıllı bir adamdır. Eline geçen belgelerin arkasını bırakmaz ve dikkatli davranarak gerekli evrakları toplar. Giorgino ve Gargula'yı yakalayarak cezalarını çekmelerini sağlar.

Jandarma Kumandanı Namuslu ve sadık bir kumandan olan bu adam Giorgino'nun rüşvet teklifini reddeder ve suçluların cezasını çekmesi için elinden geleni yapar.

Giacco Kont Giovanni'nin köpekçi yamağı olan bu adam büyük cinayetin işlendiği günden sağ kalan tek sanıktır. Yangından kurtulup balıkçık ile geçimini sağlayıp yıllar sonra Andrea ile karşılaşarak gerçeklerin gün yüzüne çıkmasına katkıda bulunur.

Gabrielle Güçlü, çalışkan ve neşeli biri olan Gabrielle geçimini çamaşır yıkayarak sağlayan 60 yaşlarında bir kadındır. Giordano ile ahbablık halindedir.

Giusella Castelnora şatosunda çalışan sadık bir peynircidir. Giordano ve Angelina arasında mektup getir götürü yapar.

Katerina Kont Giovanni'nin karısıdır.

Monsinyore Manastırın başrahibidir.

Mösyö Polinari Margarita'nın noter katibidir.

ÖYKÜ

Birinci Kitap

Sinyor Giorgino. Napoli civarında "Castelnora" denen meşhur bir şatoda bir Kont'un ölümü anlatılır. Sinyor Giorgino, Matmazel Angelina'ya ettiği izdivaç teklifinden olumsuz bir yanıt aldığından yüzü düşerek orayı terk eder ve konağına döner. Konakta kendisini bekleyen Sinyor Gargula ile karşılaşır. Giorgino Angelina'yı, Gargula ise Margarita'yı neden bir türlü izdivaca razı edemediklerinden bahsederler. Gargula, Margarita ve Angelina'nın kendilerinin vaktinde yaptıkları kötülüklerden ve Kont'u nasıl öldürdüklerinden haberdar oldukları için evlenmeyi reddediyor olmalarından korkmaktadır. Giorgino bunu bilmelerine imkân olmadığından ve Angelina'nın gönlünün Andrea'da olmasından hatta Kont Del Castelnora'nın kızının bile Andrea ile evlenmesini istediğinden bahseder. Bu sebeple Angelina'nın, izdivaç teklifini reddettiğini düşünür. Konuşma sırasında Giordano elinde bir mektup ile çıkagelir. Mektubun Montari'den geldiğini fark eden Giorgino'yu büyük bir korku kaplar. Montari, Kont Del Castelnora ile ilgili sırı vakıf olduğu ve sus payı olarak Giorgino'dan 20 bin livre para ister. Bu tehdide pabuç bırakmak istemeyen Giorgino, planını yapar ve zabitalara haber salar. Düşkün Giordano'nun sorguya çekilmesini sağlayarak Montari'nin yakalanabileceğini düşünür. Montari'nin olanları öğreneceğinde ki gazabından korkan Gargula, gece boyu bir kaçış yolu düşünüp durur ve sonunda aklına bir fikir gelir. Hemen o sabah Giorgino'nun konağına giderek asıl sorunun Montari değil Andrea olduğunu, bu sorunun çözümüyle birlikte Angelina ile evlenebilmesinin tüm şüpheleri ortadan kaldıracığını anlatır. Andrea'yı ortadan kaldırmak için Montari'yi kullanabileceklerinden bahseder. Bu fikir sayesinde gece mışıl mışıl bir uyku çeken Giorgino uyandığında Düşkün Giordano'yu zabitaların elinden alıp Montari'ye bir mektup yollayacaktır. Fakat sabah yatağının hemen yanında bir kâğıdın bıçakla zemine saplandığını görür. Acele ile pencere ve kapıları kontrol eden Giorgino, içeriye birinin girmiş olmasına ihtimal veremez çünkü ne kapının kilidinde zorlama bulur ne de pencerede ki demirler birinin içeriye girebileceği genişliktedir. Korku ve şaşkınlıkla kâğıtta yazanları okumaya başlar. Montari'den gelen bu mektupta bir dizi tehdide ve gözdağına ek olarak Giorgino'nun, Giordano'yu zabitalara vermesine ceza olarak 10 bin livre daha ödemesi gerektiği yazmaktadır.

İkinci Kitap

Tevsi-i Muârefe. Kont Del Castelnora'ya ve ailesine dair genel bilgilerin verilmesiyle başlayan bölüm Nicola ile Kont Giovanni arasındaki bağlılığa değinerek devam eder. Kont Giovanni kardeşi gibi gördüğü Nicola'nın canının epey sıkkin olduğunu fark ettiğinden buna çare bulmak ister. Kont Giovanni acıbaşı Nicola'nın yanına giderek derdini sual eder ve her ne kabahat işlediyse şimdiden onu affettiğini söyler. Gayrı meşru bir oğlu olduğundan bahseden Nicola çok utanmakta ve çocukla ne yapacağını bilmediğinden çaresiz hisseder. Kont gayet içten bir tavırla çocuğu yeğeni kabul ettiğini söyleyerek onu konağa kabul eder. Andrea'yı büyütüp eğitim görmesini sağlamanın yanı sıra bu çocuğu kızına dahi layık görür. Diğer yandan Giorgino'nun Gargula ile tanışmasından, keskin zekâsıyla Kont'un gözüne girişinden ve bu zekâsını hırsızlık için kullanıp zengin oluşundan bahsedilir. Kont'un verdiği görevle gemilerde yazıcılığa başlayan Giorgino'nun gözünü bürüyen zengin olma hırsı onu hırsızlığa sürükler. Zamanla baş idare memurluğuna kadar yükselen Giorgino, ortağı Gargula ile birlikte daha çok çalarak servetine servet katarken Kont Giovanni şüphelenmeye başlar. Kont'un iflasın eşiğine geldiğini fark eden Giorgino kendisine yönelik oluşabilecek şüpheleri ortadan kaldırmak adına bir plan yapar. Kont'un ölmesini sağlayıp ardından da kızı Angelina'yla evlenmesi durumunda kendisinin hem aklanacağını hem de saygınlık kazanacağını düşünmektedir. Böylece Kont'un vaktinde yaptığı iyilikleri unutmuyarak onun kızına sahip çıktığını göstererek kendisini şüphelerden kurtaracaktır. Bu plan doğrultusunda Gargula ile görüşürler ve uzak yerlerden getirttikleri eşkiya bravolar ile birlikte pusu kurarak Kont ve adamlarını öldürürler. Bu yaşananlar sırasında iş için bir geziye çıktığı sanılan Giorgino 20 gün sonra şehre geri döner ve ölüm haberini alınca feryatları koparır. Nam kazanmak ve şüphelerden kaçınmak isteyen Giorgino Kont'un iki yüz bin franklık borcunu ödeyerek şatonun elden çıkmasını engeller. Markiz Blanca ile konuşarak Angelina ile evlenme niyetinde olduğunu belirtir lakin bu arzusu Angelina'nın isteksizliği sebebiyle on yıl boyunca sürmek durumunda kalır.

Üçüncü Kitap

Düşkün Yordan. Sorguya alınan Düşkün Giordano geceyi mahpushanede geçirmek üzere jandarmalar tarafından alıkonulmuştur. Her gece sokakta karnı aç ve üşüyerek yattığını, burasının onun için bir cennet olacağını söyleyen Giordano karakolda ki herkesi eğlendirir ve gerek adamın sefil hali gerek söyledikleri sayesinde kimse onun kaçacağından şüphelenmez. Gece çöküp nöbetçiler uykuya daldığından sessizce kaçıp Giorgino'nun evinin yolunu tutan Giordano, oraya vardığında topal bacağında ki kütüğü çıkartarak olanca dikkatiyle Giorgino'nun penceresine tırmanır. Elinde ki mektubu

cebinden çıkardığı bıçağa geçirerek odanın içinde gözüne kestirdiği en uygun yere fırlatarak saplar ve tüm sessizliğiyle karakola geri döner. O sabah Giordano, Giordano'yu çıkartmak üzere karakola giderek şikâyetinden vaz geçer. Giordano'nun Montari'ye çalıştığını düşünen Giordano onu konağına davet ederek artık kendisine çalışmasını teklif eder. Giordano Montari gibi bir hayduda hizmet etmediğini asla etmeyeceğini ve tabii ki Giordano gibi bir efeninin tarafında olduğunu belirttiği sırada içeriye Margarita girer ve bu kadını sesinden tanıyan Giordano şaşkınlığını gizlemek için kendini zor tutar. Giordano ise bu ikiliden asıl planını gizleyerek amacının Andrea ve Angelina'yı evlendirmek suretiyle mutluluklarını sağlamak olduğunu, bu sebeple Andrea'yı bulması için Montari'den yardım almak niyetinde olduğunu anlatınca Giordano işbirliği teklifini kabul eder. Giordano Montari'ye yollanacak mektubu yazmak için oradan ayrıldığı anda Giordano, Margarita'nın duygusallığından cesaret alarak Andrea'nın validesi olup olmadığını sorar. Margarita her ne kadar inkâr etmeye çalışsa da gözyaşlarına engel olamaz ve bu sırrın Giordano ile güvende olduğunu işitince yüreği ferahlar. Derken Giordano elinde mektupla içeriye gelir ve Giordano bu mektubu Montari'ye götürmek üzere yola koyulur. Giordano, Margarita'ya Giordano'nun gerçekte görüldüğü gibi bir adam olmadığını böylesi adamların kılık değiştirerek dolaşmasının çok sık görüldüğünü anlatır. Gargula'nın gelişiyse bu iki ahabı yalnız bırakan Margarita odasına döner. Giordano olanları ve Andrea'nın hemşirezadesi olduğunu duyduğunu Gargula'ya anlatır. Fakat bu durum planlarına engel olmayacaktır. Giordano sıklıkla gittiği Gabriella'nın evine giderek hem Giordano'nun Montari'ye hem de Angelina'nın Andrea'ya yazdığı mektupları okumaya başlar. Angelina, Andrea'ya yıllardır bir sonuç alamadığı intikam planından vazgeçmesini ve kendisiyle yeni bir hayat kurmasını teklif eder. Birkaç gün sonra Giordano, Giusella ile Angelina'ya olan cevabını iletir.

Dördüncü Kitap

Anderya Satagna. Andrea'nın Angelina ile olan münasebetinden bahsedilir. Kont'un ölümünden sonra Floransa'da ki eğitiminin bitmesine iki yıl kalan Andrea öncelikle okulunu bitirmesi gerektiğini düşünür. Angelina ile evlenmeyi kendisi de çok istemektedir. Lakin bu süre zarfında zenginliği ile Markiz Blanca'nın gönlünü fetheden Giordano, Angelina ile evlenmek için planlar kurmaktadır. Gönlü Andrea'da olan Angelina gerekirse bir tiyatrodan oyunculuk yapacağından bahsederek bu teklifi her defasında reddeder. Bir zaman sonra Andrea, Kont'un o vahim faciada öldüğünü sandığı adamlarından biriyle karşılaşır ve onunla konuşmak ister. Giaco o gece olanları, Kont'un nasıl öldüğünü ve bu işin içinde Gargula ile Giordano'nun olduğunu anlatır. Şüphelerinin ne kadar doğru olduğunu anlayan Andrea babasının ve velinimetinin intikamını almaya karar verir. Giordano, Andrea'nın gidişiyse Angelina'nın evliliğe razı geleceğini düşündüğünden Markiz Blanca ile konuşarak Andrea'yı şatodan kovdurur. Şatodan ayrılmadan önce Angelina ile konuşan Andrea bu sefer genç kıza Giordano ile muhakkak suretle evlenmemesi gerektiğini, onunla uzun zaman sürecek bir savaş cenk edeceğini ve nedenini söyleyemeyeceğini anlatır. Bu vedanın ardından Angelina kendisine gelen tüm izdivaç tekliflerini reddeder ve sabırla Andrea'ya söz verdiği gibi beklemeye koyulur. İki yıl kadar sonra düşkün Giordano aracılığı ile Andrea'dan bir mektup alır ve bu şekilde sevdiği adamla haberleşmeye başlar. Gabrielle'nin evinde Angelina'nın yazdığı son mektupları okuyan Giordano kızın başına gelenlere ve ne kadar zor durumda kaldığına dayanamaz. Hemen oracıkta artık savaş vaktinin geldiğini anlatan bir cevap yazar. Bu sayede Düşkün Giordano'nun aslında Andrea olduğu anlaşılır. Bu olayın üstünden beş gün kadar sonra Giordano Montari'den aldığı cevabı Giordano'ya getirir. Bu ziyaret sırasında Margarita ile konuşma fırsatı bulan Giordano, Giordano'nun Andrea'yı öldürmek istediğinden bahseder ve eğer oğluna kavuşmak istiyorsa fedakârlık yapması gerektiğini, Montari'ye yardım etmesi gerektiğini anlatır. Derken Giordano, Montari'nin mektubunu okuyup Giordano'yu yanına çağırmıştır. Mektupta Giordano'dan 30 bin livre para isteyen Montari buna ek olarak geçen sefer ki üstü kapalı mektubun daha açıkça ifade edilmesini belirtmiştir. Mutlaka kendi el yazısı ile yazmasını aksi takdirde anlaşma sağlanamayacağını söyleyen Montari böylece cinayetin ardından ipten kurtarılmak adına bir teminat almaktadır. Giordano, Giordano'nun gözü önünde istenen mektubu yazar ve anlaşma sağlanmış olur.

Beşinci Kitap

Montari. Montari'ye yollanan mektubun ardından on gün sonra Giordano konağına gelerek Margarita ile görüşür ve Andrea'nın annesi olduğuna dair notere giderek bir belge oluşturması gerektiğini söyler. Bu görüşme Giordano'dan gizli yapılmış olup akşam vakti tekrar gelen Giordano bu sefer de onunla konuşmak üzere konağına gelir. Montari'nin mektubunu takdim eden Giordano, asıl amacının Montari'ye değil Giordano'ya hizmet etmek olduğunu açıklar. Montari'nin mektupta istemiş olduğu varakayı şüphelerle de olsa imzalayan Giordano Andrea işini çözebileceği için mutludur. Birkaç günün ardından gazetelerde Roma'da yanan bir çiftlikten ve Andrea adında bir kethüdanın öldüğünden bahsedilir. Bu haberi okuyan Giordano soluğu Castelnora şatosunda alır ve Angelina'ya vahim haberi verir. Angelina bundan on gün evvel Giordano ile yaptığı görüşmede Andrea ve Montari'nin aynı tarafta olduğunu ve bilerek kendisini ölmüş göstereceğini haber aldığından üzüлüp ağlamak yerine Giordano'ya oyun oynamak niyetiyle daha güçlü bir tavır sergilemiştir. Ertesi gün rivayet edilen Montari'nin yakalandığı

haberi ile Giorgino'yu büyük bir korku sarar. Gargula ile acilen haydudu kaçırma planları yaparlar. Giorgino bu amaçla jandarma kumandanına yüz bin frank rüşvet teklif eder fakat namuslu ve gururlu kumandan teklifi geri çevirerek Montari'nin kaçmasına müsaade edemeyeceğini belirtir. Kumandan umduğunu bulamayan Giorgino bu kez de müstantik efendiyle konuşmaya gider. Bu sırada mahkeme hademesi müstantik efendiyi içerisinde bir varaka birde bina planı bulunan bir mazruf getirir. Çaktırmadan belgeleri okuyan müstantik efendi Giorgino'dan gelen rüşvet teklifini sert bir şekilde reddeder. Müstantik efendi bu adamın daha önce iki kez idama mahkûm edildiğini onu kurtarmaya kimsenin gücünün yetmeyeceğini ve muhtemelen yarın idam edileceğini söyler. Bunun üzerine telaşa kapılan Giorgino soluğu Gargula'nın yanında alır ve durumu ona anlatır. Bu esnada müstantik efendi jandarma kumandanını yanına çağırarak kendisine verilen evrakları da delil olarak göstererek Villanova konağına adam yollamak gerektiğini çünkü bu adamın Montari ile işbirliği içinde olduğunu söyler. Jandarma kumandanı aynı rüşvet teklifinin kendisine de geldiğini söyleyince hiçbir şüphe kalmaz. Konağa baskına giderlerken sokakta Montari'nin idamını isteyen, Düşkün Giordano'nun da içinde bulunduğu büyük bir kalabalık görünür. Giordano var gücüyle halka seslenerek orada ki adamın Montari değil masum bir köylü olduğunu söyler. Bu haber o kadar tez yayılır ki Giorgino ve Gargula bile jandarmalar tarafından kuşatıldıklarından habersiz bir şekilde rahata ererler.

Altıncı Kitap

Netâyic. Tutuklanan köylünün idamdan kurtarılmasını sağlamak ve Andrea'nın ölüm haberiyle ilgili hakikatleri anlatmak amacıyla Montari tarafından müddeiumumiye (savcıya) bir mektup gönderilir. Bu mektupta Roma'da ki yangını yazan gazetelere para vererek bu haberi yaptırdığını, gerçekte hiçbir yerin yanmadığını ve bu evraklar ile Giorgino'nun kirlî oyunlarını kanıtladığını anlatmıştır. Asıl önemli olanın ise seneler evvel meydana gelmiş olan Kont Del Castelnora'nın cinayetinin aydınlatılması olduğuna değinmiştir. Bu cinayetin çözümü için gerekli olan kanıtın ise Santa Maria Hayrathanesi'nde ki itiraf defterlerinde bulunabileceğinden bahsetmiştir. Gerekli evrakların toplanabilmesi için manastırın planını ve defterlerin bulunduğu yeri dahi gönderen Montari'nin mektubu ciddiye alınır. Manastıra giderek gerekli incelemeler yapılır fakat burada bulunan rahipler defterlerin bulunduğu odaya girilmemesi için çaba sarf ederler. Müstantik efendi elinde bulunan plan ile defterlerin olduğu odayı bulur ve neticede Montari'nin söylediklerinin hakikat olduğu anlaşılır. Jandarma kumandanı Montari'nin idama mahkûm edilmek şöyle dursun madalya verilmesi gereken bir adam olduğunu, daha önce de bu şekilde birçok olayı aydınlığa kavuşturduğunu söyler. Giaco ve Pietro'nun itirafının yazılı bir kopyası alınarak başrahibe imzalatılır ne kadar rüşvet karşılığında bu bilgiyi gizlediği sual edilir. Her ihtimale karşı oda mühürlenir ve Napoli'ye dönülerek Giorgino tutuklanır. Kardeşinin tutuklandığını görüp gözyaşlarına boğulan Margarita'yı Giordano teselli eder. Oğlunun ölmediğini fakat kardeşinin gerçekten suçlu olduğunu anlatır. Oradan ayrıldığında bir gemiye giderek kamarada üzerini değiştirir ve gemiden Andrea olarak çıkıp doğrudan Castelnora'ya gider. Angelina ve Markiz'e Giorgino'nun gerçek yüzünü anlatır ve tutuklandığından bahseder. Ertesi gün hem Gabrielle'yi hem de annesi Margarita'yı ziyarete gider. Nicola Satagna'nın, Marki Bellarozza'nın ve Kont Del Castelnora'nın katilinin kardeşi olduğunu anlatınca kadıncağız gözyaşlarına boğulur fakat oğluna kavuşması onun için büyük bir teselli kaynağıdır. Derken Giorgino ve Gargula'nın aleyhinde tanıklıkta bulunmak için müstantik efendi ile görüşülür ve Andrea, Margarita'nın da tanıklık etmek istediğini söyler. Arada bir akrabalık bulunmadığından bu yabancı kadının tanıklığının kabul göremeyeceğinin söylenmesi üzerine Andrea cebinde ki varakayı uzatarak annesinin onu evlatlığa kabul ettiğini kanıtlar. Böylece mahkeme günü gelip çattığında tüm tanıkların da ifadesi alınarak gerekli suçlamalar yapılır. İşin içinden sıyrılmak isteyen Giorgino suçu Gargula'ya atma çalışınca yaşlı adam gece gündüz vicdan azabı çektiğini ve eskiden daha mutlu olduğunu söyleyip her şeyi itiraf eder. Bunun üzerine Gargula kürek mahkûmluğuna, Giorgino ise idama mahkûm edilir. Margarita'ya kalan servet ise asıl sahiplerine bağışlanır.

Hatime. Castelnora'ya gelen Andrea annesinin sahip olduğu servetin yarısını asıl sahibine yani Angelina'ya iade ettiğini haber verir. Geri kalan yarısı Giorgino'nun kazandığı olduğundan bu paranın da yetimhanelere bağışlandığını anlatır. Düşkün Giordano'nun aslında kendisi olduğunu söyleyince çok şaşırان Angelina bir de bu adamın aynı zamanda Montari olduğunu da öğrenince adeta şoka girer. Her iki eliyle de yazı yazmayı öğrenerek kendini gizlemiş olan Andrea hiç kimsenin kanına girmediğini kimseden haram para yemediğini sadece meydana gelen cinayetler hakkında gazeteye suçlunun Montari olduğunu yazdırarak böylesine nam salmış bir hayduda dönüştüğünü anlatır. Andrea olanlardan sonra Angelina'nın kendisini kocalığa layık göremeyeceğini düşünse de genç kız tüm bu sırların aralarında kalacağını belirterek bu fedakâr ve iyi yürekli adam ile evlenmek istediğini söyler.

TEMALAR

İntikam Ferdin mağduriyeti gidermek üzere çıktığı yolculukta karakterin intikamı, öç alma duygusundan öte bir şekilde romanda yansıtılır. Ahmet Mithat, Montari ile intikam teması üzerinde dururken; hakkını arayan, zeki ve ahlakçı kişiye de vurgular yaparak okuyucuyu kötülükten

uzaklaştırmak endişesi yansıtır. Babasının ve Kontun intikamını sonunda alabilen ve suçluları adalete teslim eden Andrea, yarattığı karakterlerle kötülerin cezasını vermeyi başarır.

Adaletin Tecellisi Romanlarında adalete inanan ve tecelli etmesi için elinden geleni yapan Ahmet Mithat, kurgusunu mağdur edilmiş ve ezilmiş insanların eninde sonunda hak ettiği yere geleceğini vurgular. Bir nevi macera romanı olarak değerlendirilen Haydut Montari romanında da diğer pek çok romanda olduğu gibi kadere yön veren (ilahi etkenler) şansın yaver gitmesi ve zekânın sonunda ibret verici bir son ile okuyucuya iyi ve adil olmanın faydaları gösterilir.

KARAKTER ANALİZİ

Andrea Satagna (Açık)

Karakter Uzun boylu, geniş omuzlu, bıyıklı ve gayet yakışıklı bir genç olan Andrea, Nicola Satagna'nın Margarita'dan olan gayrimeşru oğludur. Kont Giovanni tarafından Floransa'da eğitime gönderilen Andrea oldukça zeki bir delikanlıdır. Babası ve Kont'un ölümünün ardından bu işi yapanların peşine düşerek intikam almak isteyen sadık Andrea bu uğurda yıllar boyu sürecek planlar yapar ve büyük bir sabır gösterir. İlk iş olarak Castelnora şatosundan ayrılarak izini kaybettirir. Yaşadığı çevrede yapılan ve faili meçhul olan cinayetlerin Montari denilen bir haydut tarafından işlendiğini gazetelere yazdırarak Montari'yi büyük bir üne kavuşturur. Ardından tiyatrolardan öğrendiği ses ve yüz değiştirme teknikleri ile kılığını değiştirerek yaşlı bir dilenci kimliğine bürünür. Düşkün Giordano kimliği ile intikamını alabilmek için kanıtlar toplar. Montari kimliği ile ise insanları korkutarak, tehdit ederek yahut kötü emellerine yardım etmek suretiyle açık vermelerini sağlar. Andrea bu iki adamın gerçekte kendisi olduğunu anlaşılmaması için yazdığı mektuplarda her iki elini de kullanır. Tedbirli ve zekice planları sayesinde amacına ulaşır ve intikamını alır. İntikamını alana dek kimse ile bir bilgi paylaşmayan bu ketum adam eserin sonunda takdire şayan bir tok gözlülük ile adalet sağlamayı başarır. Yaptığı iyilikler ve fedakârlıklar sayesinde hayat onu hem annesi Margarita'ya hem de sevdiği kadın olan Angelina'ya kavuşturur.

Aktiviteler Floransa'da eğitim görür. Mektuplaşarak iletişim kurar. Kılık değiştirerek intikam planını yerine getirir.

ÖRNEK ANILAR

Sabırlı. İntikam planının bozulmaması uğruna sevdiği kızın gerekirse Giorgino gibi aşağılık bir adamın yüzüne gülmesi gerektiğini söyler. İntikam uğruna beş yıl çaba harcayan ve her türlü zorluğa göğüs geren Andrea oldukça sabırlı bir adamdır: "Herifi o kadar aldatacaksınız ki sizinle izdivacı mertebeli tahakkuka varmış olduğuna hiç şüphesi kalmayın. İsterseniz izdivaç vaadini de suret-i kat'iyede olarak kendisine veriniz. Lüzum görürseniz size takdim edeceği nişanı da kabul eyleyiniz. Bu sırada o güzel mübarek elinizi öpmek isterse bile diriğ etmeyiniz. Sebebini anlıyor musunuz? Şayet habis bir şey sezecek olursa, sizin hayatınıza kadar da kastedebileceğinden veyahut ettireceğinden emin olamıyorum. Bu mel'un her şeye müstaid ve muktedir. Sizi başka türlü onun şerrinden muhafazaya da imkân bulamıyorum. İki gözüm Angelina. İşte mesaimizin tam sonuna geldik. Biraz vakit daha gayret, sebat ve metanet isterim."

Tedbirli. Yaptığı işlerin ardında asla kanıt bırakmayan ve çok düşünceli adımlar atan Andrea, Angelina'ya gönderdiği mektupların okunması ihtimalini de düşünerek tedbirini alır ve kızdan mektubu okuduktan sonra yakmasını rica eder: "Size bu mektubumun vüsulünden halanız Markiz hazretlerini haberdar edecek kadar saf-derun değilsiniz ya? Benim nam ü nişanını kesilmiş olduğuna onlarca kanaat hâsıl olduktan sonra mevcudiyetimi kendilerine tekrar ihtar etmek bizim ta'biyetü'l-ceyşi berbat eder. Düşman vaktinden evvel haberdar olur. Binaenaleyh bu mektubun size vüsulünden ve kiraatinden sonra onu ateşe atıp yakar mahvederseniz pek akilane bir harekette bulunmuş olursunuz."

Cömert. Giordano kılığında iken dostluk ettiği yaşlı çamaşırcı Gabrielle'nin zor durumda olduğunu bilen Andrea işlerin sonunda bu kadını da unutmayıp ona miktar bir para yardımı yapar: "Hayır Gabrielle. Giordano hakkındaki itikadını bozma. Giordano şimdi Nizza taraflarındadır. Sana teslim edilmek üzere bana beş Fransız altını vermiştir. Al şu emaneti teslim edeyim. Diye koca karının eline yüz frangı tutuşturdu ki Gabrielle'in sevincinden gözleri fırlayarak: - Hay Allah razı olsun! Çok kadirşinas adammış. Burada borçlar çoğaldığı için ne yapacağım diye düşünüp duruyordum. Mukaddimesiyle duaya, senaya başladı ki, eğer Andrea kulak verecek ve söz bitinceye kadar dinleyecek olsaydı, orada saatlerce vakit geçerdik de koca karı sözünü yine bitiremezdi."

Ketum. Beş yıl boyunca gizli gizli işler yapan Andrea hiç kimseye sırrını açmamış olup işin nihayetinde amacına ulaştığı anda bile dikkatli davranır. Giordano ve Montari olduğunu neredeyse herkesten gizler: "Bu akşam Andrea, Giorgino aleyhinde ne yolda tertibatta bulunduğuna ve ne cihetten muvaffak

olduğuna dair Angelina'ya bir hayli izahat verdiyse de, Düşkün Giordano namıyla birçok işgüzarlığı görülmüş olan feylesof kendisinden ibaret bulunduğu tarzındaki esrarı açmayıp, yalnız Napoli ve civarının birçok sabıkalı adamları ile muarefe peydasından sonra Giorgino ve Gargula'yı doğrudan doğruya nazar-ı teccüssüs altına aldığını ve bunları zabıta nezdinde def'aten bir maznuniyet ile tevkiif ettirmek için Montari vasıtasıyla kendisini idam arzusuna düşmelerinden en büyük istifade eylediğini, filanı hikâye ve beyan eylemişti."

Sadık. Babasının ve ekmeğini yediği Kont Giovanni'nin katilinden intikam almak isteyen Andrea öyle sadık bir adamdır ki Angelina bu adamla evlenecek olursa tüm planlarından vazgeçip gerekirse bu adam için canını ortaya koyabileceğinden bahseder: "Bu esnada siz hasmımın tekliflerini kabul edecek olursanız benim mücahedeme mümanaat etmiş, hatime çekmiş olursunuz. Tac-ı serim olan kadının kocasıyla adavet benim şan-ı sadakatime tevfiik kabul eder mi? Ben bu dakikada Giorgino'nun canını almaya hazırım. Hâlbuki sizin zevciniz olduğu dakikadan itibaren onun kılı düşecek olan yere kellemi düşürüp o hasm-ı canım uğrunda can fedasına mecbur olurum."

Fedakâr. Kendisi zengin bir adam olmadığından sevdiği kadının rahat içinde yaşamasını isteyen Andrea bu uğurda sevdasından vazgeçip Angelina'nın huzurunu düşünebilecek fedakârlıkta bir adamdır: "Sinyorina, emin olunuz ki halanız sizin menfaatinizi, sizin selametinizi düşündüğu için size Giorgino'yu tavsiye ediyor. Ben de itiraf ve teslim ederim ki Giorgino bin defa bana müreccahtır. Geliniz sizinle kardeş olalım. Zaten babam Nicola razı olsaymış pederiniz beni evlatlığa kabul edecekmiş. Kardeş olursak onun da ruhunu şad etmiş oluruz. Vasiyetine muhalefet etmiş sayılmayız."

Düşkün Giordano (Açık)

Karakter 40-45 yaşlarında görüne, sefaletten saçlarına aklar düşmüş, kansız, cansız, total ve gözleri daima çapaklı olan Giordano eserde feylesof olarak nitelendirilir. Dilencilik yaparak geçimini sağlıyor gibi görünen bu adam aslında Andrea'nın ta kendisidir. Gittiği her yerde gerek sözleri gerek fakirliği gerekse görünüşü ile kendisine gülünmesini sağlayarak hiç kimsenin dikkatini çekmeden çok büyük işler başarır. Temkinli, güvenilir ve açıkğöz bir adamdır. Haydut Montari'yi tanıdığını fakat onun tarafında olmadığını söyleyerek Giorgino'nun güvenini kazanır. Onun emrinde olduğuna kendisini ikna ederek gizlice birçok kanıt toplar. Andrea tarafından yazılan mektupları Angelina'ya iletmekle de görevli olan Giordano boş zamanlarını çamaşırcı Gabrielle'nin kulübesinde geçirir. Dilenerek veya zenginlerin verdiği işleri yerine getirerek kazandığı parasını bu yaşlı kadın ile paylaşmaktan çekinmez.

Aktiviteler Dilencilik yaparak ve zenginlerin ufak isteklerini yerine getirerek para kazanır. Şarap içer ve mektup yazar. Nadiren şiir ile ilgilenir.

ÖRNEK ANILAR

Temkinli. Bir gece vakti Sinyor Giorgino'nun odasına tırmanan Giordano, bu dikkatli ve açıkğöz adama rağmen o kadar tedbirli davranır ki onu uyandırmadan pencereden bir bıçak saplamak suretiyle içeriye bir ot bırakır. Bu esnada konakta ki hiç kimseye görünmez: "Eğer konağın içinde derin bir sükût hâkim olmasaydı, Giordano belki de tasdim eylediği şeyi icraya muktedir olamazdı. Etrafı dinledikten maada kulağını da pencereye temas ettirerek odanın derununu dahi dinledi. Nihayet mutmainane bir cür'etle pencerenin sürmesini yukarıya doğru kaldırmaya başladı. Sürme kalkarken patırtı etmesin diye son dereceye kadar takayyüd ve ihtimam eyliyordu."

Güvenilir. Total, umarsız ve dağınık haliyle ilk görüşte pek tekin biri gibi durmayan Giordano iyi kalpli gördüğu herkese yardım etmeye çalışın ve sırlarına sadık kalan güvenilir biridir: "Korkmayınız Madam. Emin olunuz diyorum. Ben pejmürde kıyafet bir merd-i bedbaht isem de siretimi suretim ile mukayese etmeyiniz. Beni kendinize en büyük dost biliniz. Esrarınızdan kardeşinizin bile haberdar olamayacağına emin olunuz."

Tokğözlü. Üzerinde fazla para taşımayı sevmeyen, parası olduğunda da bunu Gabrielle ile yahut ihtiyaç sahibi insanlarla paylaşmayı seven Giordano parayı kendisine bir yük olarak görür: "Matmazel benim paraya hiç ihtiyacım yoktur. Yalnız masrafsız bir adam olduğum için değil, hamilerim beni hiç parasız bırakmadıkları için ihtiyacım yoktur. Zaten bin frank denilen meblağ benim için o kadar büyük bir hazinedir ki, onu nerede hıfz edeceğimi bilemeyeceğimden fazla olarak bir de rahatsızlığına duçar olmuş olurum."

İyimser. Gerek sözleri ve gerek sefaleti gerekse yaptıklarıyla insanların gülmesine neden olan Giordano fakirliği ile mutlu olan keyifli bir adamdır. Öyle ki karakolda uyuduğunda bile başını sokacak bir yer bulduğundan halinden memnudur: "Canım sabahın tatlı uykusunun safasını yalnız kibar olanlar

mı sürecekler? Biz Hak Teâla hazretlerinin bütün kulları için tamim eylediği bu inayetinden de mi mahrum bırakılacağız? Dedikçe böyle bir karakol kulübesiyle duvar arasında ve toprak üzerinde yatan abdalın sabah uykusu safasını sürmek hevesinde bulunmasına herkes kahkahalarla gülüyordu.”

Haydut Montari (Uyumlu)

Karakter Kibarzadeler gibi temiz giyinen, uzun boylu, kır bıyıklı, kırmızı yüzlü kırk beş elli yaşları civarında olan bu adam gayet ciddi bir yapıdadır. Eserde bir nevi Robin Hood olarak yer alan Montari her ne kadar haydut gibi görünse de aslında katillerin aleyhine deliller bularak ve bu delilleri polise ulaştırarak adaletin tecelli etmesini sağlar. Oldukça akıllı, temkinli, yardımsever ve gizemli bir adamdır. Haydut olarak nam ve korku salmak amacıyla faili meçhul cinayetlerin failiymiş gibi davranan Montari bu sebepten iki kez idama mahkûm edilmiştir. Eserin sonunda sadece Angelina ile gerçek kimliğini paylaşarak bu sır ikisi arasında kalacak şekilde geçmişe gömülür.

Aktiviteler Mektup yazar ve kötü insanları tehdit eder. Suçluların cezasını çekmelerini sağlamak amacıyla polise kanıtlar sunar.

ÖRNEK ANILAR

Adil. Eserde bir nevi Robin Hood olarak yer alan Haydut Montari adaletin yerine gelmesi için suçluların tutuklanmasını sağlar. Bu amaçla gerekli evrakları toplayarak polise ihbarlarda bulunur: "İşte ey müddeiumumi efendi! Siz beni def'atle idama müstahak bir şaki olmak üzere telakki ediyorsunuz ama, ben mazlumun intikamını zalimden almak ve hukuk-ı mukaddeseyi ihkak eylemek emrinde sizden daha gayretli bir hâkim sıfatında bulunuyorum."

Belalı. Suçlulara korku salabilmek adına belalı bir kimliğe bürünen Montari üzerine aldığı cinayetler sayesinde iki kez idama mahkûm edilmiş olup aynı zamanda birçok haydudun da tutuklanmasına neden olmuştur. Bu sayede tüm suçlulara korku salarak saygınlık ve güç kazanır: "Montari'yi şefaata gelmeniz ihtimal ki onun ne makule bir adam olduğunu bilmediğinizden neşet eylemiştir. Eğer bilseydiniz emrinizi icraya kendisini mecbur addeyleyecek olan bir müstantikin de bu adamın halâsına iktidarı yetmeyeceğini anladınız efendim. Montari dediğiniz adam iki defa gıyaben idama mahkûm olmuştur."

Gizemli. Hiç kimsenin yüzünü görmediği bu haydut oldukça gizemli bir adamdır. Hiç kimse ile buluşmaz ve görünmez sadece yaptığı işler ile konuşulur: "Sinyor. Doğrudan doğruya Montari ile münasebet peydası bence belki ümit olunabilir. Fakat Montari ile kendinizin mülakatını asla ümit edemem. Bu adam gayet muhterizdir. Zira düşmanları pek çoktur. Polisten de korkar, herkesten de. Kendisi ile bir kerecik görüşmüş isem de kendini bana bile bildirmekten ihtiraz eylemişti."

Tedbirli. Giorgino ile yapacağı Andrea'yı öldürme planına nazaran elinde bir kanıt bulunmasını, eğer kendi başı yanacaksa onunkini de yakacağını söyleyen tedbirli bir adamdır. Giorgino'dan kendi el yazısıyla istediği bu belgeyi almasının asıl nedeni ise mahkemeye sunacağı kanıtların arasına bir yenisini daha eklemektir: "Vakıa bizi ipten kazıktan bile kurtarmaya muktedir olduğunuzu inkâr etmeyiz. Ama bu taahhüdünüzün kâğıt üzerine konulmasını talebe hakkımız yok mudur? Sözü açık söyleyelim. Ya hin-i hacette bizi himaye etmeyecek olursanız? O halde biz size ne yapabiliriz? Elimizde bir emr-i sarihiniz bulunursa biz de onu meydana koyarak sizi bizar eylemiş oluruz."

Sinyor Giorgino Del Villanova (Kapalı)

Karakter 35 yaşlarında, zayıf, endamlı, esmer ve gür saçlı bir İtalyan kibarıdır. Küçük yaşta Margarita ile yetimhaneye düşen Giorgino oradan ayrıldıklarında ablasının da isteği üzerine muçoluk yapmaya başlar. Parlak zekâsı ve çalışkanlığı sayesinde Kont Giovanni'nin gözüne girerek terfi eden Giorgino gözünü bürüyen zengin olma hırsının peşine düşer. Ahbabı Gargula ile birlikte çalıştığı gemiden çalmaya başlar. Oldukça kararlı ve hırslı bir adam olduğundan işleri gittikçe büyütür. Baş acentalığa kadar yükselir ve hırsızlığı o denli arttırır ki neredeyse Kont Giovanni'nin iflasına neden olur. Nankör ve doyumsuz Giorgino en sonunda gözünü karartır ve Kont Giovanni'yi öldürmek üzere bir suikast planlar. Bu planında oldukça başarılı olup büyük bir servete ve saygınlığa nail olur. Kont'un mirasına ve şatosuna konan Giovanni asil bir adam olabilmek ve şüpheleri ortadan kaldırabilmek amacıyla Angelina ile evlenmenin peşine düşer. Fakat bu uğurda kendisine engel olan Andrea'yı da öldürmesi gerekmektedir. Haydut Montari ile anlaşma yaptığını sanarak önündeki son engelden de kurtulacağını düşünen Giorgino sonunda yakayı ele verir ve idama mahkûm edilir.

Aktiviteler Mektup yazarak iletişim kurar. Gençliğinde muçoluk ardından da yazıcılık yapmıştır. Sık sık Castelnora şatosuna ziyaretlerde bulunur.

ÖRNEK ANILAR

Hırslı. Gençliğinden beri zengin ve asil olma hayalleriyle yanıp tutuşan Giorgino o kadar hırslı bir adamdır ki bu uğurda hem hırsızlık yapar hem de cinayet işler: “Ne anlıyorsunuz? Ben artık sizin gibi eli yüzü katranlı adi tayfalardan mı ma’dudum? Yazıcı yamağımı zahir. Gitgide yazıcı olacağım. Acenta olacağım. Kont’a ortak olacağım. Kont bile olacağım, kont...”

Tehditkâr. Üstadı olarak gördüğü ve yıllar boyu her işte beraber olduğu, ahbabı Gargula’yı bile tehdit etmekten geri kalmayan Giorgino onu ölüm ile korkutur: “Eğer Kont Del Castelnora’yı tarumar edip öldüren möldüren biz olduğumuzu bir daha ağzından işitecek olur isem, bilmiş ol ki ne pederim makamında bulunduğunu, ne üstadım olduğuna filana bakmayarak seni ebediyyen söyletmez bir hale koyarım.”

Zeki. Parlak zekâsı ile daha ilk görüşte Kont Giovanni’yi etkilemiş olan Giorgino bu adamdan hemen bir iş kapar. Zekâsını kötü şekilde de olsa öyle bir kullanır ki 16 yaşlarında servet sahibi olmaya başlar: “On altı, on yedi yaşlarına vardığı zaman Giorgino bir afet kesilmişti. Herkes bu iblisin şerrinden Cenab-ı Kibriyaya istiâze mecburiyetine düşmüştü. Birtakım acentaları ve hatta bir iki ortağı bile sirket maksadında kendisine uydurup bu suretle teksir eylediği paraları her memlekette bir güne sarrafa ve bankaya yatırıp işletiyordu. Gerçekten zengin oluyordu. "Oluverdi" değil, olmuştu bile. Daha o zamanlar serveti kırk elli bin frangı tecavüz eylemişti.”

Çıkarıcı. Gargula ile birlikte işlediği cinayetin ortaya çıkma ihtimalini iyice düşürmek isteyen Giorgino bu sebeple ablasını Gargula ile izdivaca razı etmeye bile çalışır: “Budalamısın be! Margarita’yı esrarımıza vakıf etmekte ne menfaat umulabilir ki, böyle bir şeye ihtimal verilebilirsin? Bu esrar ikimiz arasında mahfuzdur. Hatta daha doğrusunu ister isen sana şunu da söyleyim ki hemşirem ile tezevvücünüzü en ziyade arzu ettiğime sebep bu esrarın mahfuziyetini bir kat daha temin arzusudur.”

Uyanık. Tüm inandırıcılığına ve hiçbir açık vermemesine rağmen Düşkün Giordano’nun aslında sefalette bir adam olmadığını, kılık değiştirerek ortalarda dolaşan bir adam olduğunu anlayabilecek kadar uyanıktır: “O! Bu zan hatadır. Öz kardeşine, öz babasına emniyet edemeyen haydutlar işte böyle Giordano gibi heriflere emniyet ederler. Hem de onlar filhakika şayan-ı emniyetirler. Sen Giordano’ın zahir haline bakıp da aldaniyor musun? Hatta herifin serserilik, dilencilik tavrıyla şuna buna el uzatıp avuç açmasını gerçek mi zannediyorsun? Bunlar hep yapma şeylerdir. Enzar-ı dikkati kendilerinden saf ettirmek için iltizam olunan tedbirlerdir. Ne var ise bunlarda vardır.”

Matmazel Angelina Del Castelnora (Açık)

Karakter Zayıf endamlı, güzel, akıllı ve gururlu bir kadın olan Angelina Kont Giovanni’nin kızıdır. Babasının ölümünün ardından koca şatoda halası ile yaşayan genç kızın hayatta en güvendiği kişi Andrea’dır. Küçüklüğünden beri babasının “işte kocan budur” demesi ve vasiyetinde de bunu belirtmiş olması bu güven ve sevginin kaynağıdır. Giorgino’ya bir türlü içi ısınmayan ve adeta onun yaptığı kötülükleri hisseden bu saf ve masum kız her defasında bu adamdan gelen evlilik teklifini reddeder. Maddi durumunun kötü olmasına rağmen bu adamla evlenmeyi reddedeceğinden gerekirse tiyatrolarda oyunculuk yaparak geçimini sağlayabileceğini söyleyen gururlu ve tok gözlü bir kızıdır. Andrea’sına güvenerek yaklaşık beş yıl boyunca sabırla onu bekleyen Angelina sonunda mutluluğa kavuşur.

Aktiviteler Mektup yazar, yürüyüşler yapar. Oyunculuğa ve müziğe karşı ilgilidir.

ÖRNEK ANILAR

Sabırlı. Kendisine yeterli açıklamayı yapmamasına rağmen Andrea’ya güvenip onu yıllarca bekleyebileceğini söyleyen Angelina oldukça sabırlı ve metanetli bir kızıdır. Bu uğurda beş yıl boyunca Andrea’dan gelecek bir haberi bekler: “Beş seneye düşman yetişmesin. Kararından geri kalma kahraman Andrea. Beş sene kadar mütemadiyen aç kalsam, yine helak olmam. Sabır benden, gayret senden.”

Tokgözlü. Büyük bir zenginlik ve lüks içinde büyümüş olan Angelina çok zengin olan Giorgino ile evlenmeyi değil sevdiği ve babasının kendisine uygun gördüğü adamla evlenmek niyetindedir. Paraya değer vermeyen bu kızın en büyük isteği huzur ve güvendir: “Neye ihtiyacımız var sevdiğim? Açlıktan ölmeyecek kadar yemeğe ve soğuktan donmayacak kadar kemiğe değil mi? Bana şatolar, salonlar, elmaslar, milyonlar lazım değildir.”

Çalışkan. Babasının iflasından ve ölümünden sonra Andrea ile evlenmek isteyen Angelina gerekirse her şekilde çalışarak birlikte mutlu bir hayat sürebileceklerine inanmaktadır: “Bu mütalaam pek ciddidir Andrea. Ben halam Markiz gibi servet ve ikbal şeydası bir kız değilim. Kifâf-ı nefis ile kendimi bahtiyar bulabilirim. Dünya Napoli'den, İtalya' dan da ibaret değildir. Sen muvafakat edecek olursan dâr ü diyarı terke hazırım. En uzak, en ücra bir yere gidelim, ikimiz de çalışalım. Resim, müzika, raks gibi sanayi-i nefisede muallimlik etmeye muktedirim. İktiza eylerse telif ve tahrir sanatına da süluka istidat ve iktidarım vardır. Senin ve benim bahtiyarlığımız için olduktan sonra çalışmak hususunda benden naz ve tembellik göremezsin.”

Cesur. Hamparson Ağa'ya ihanet ederek yuvasını bozan Madam Hamparson, kocasının ölümünden çok etkilenir ve yaptıklarından pişmanlık duyarak tövbe ederek rahibe olmaya karar verir: “Eyisi kocamdan her ne kalmış ise yine onun namına hayrat yapmak için seni vekil ediyorum. Şu kadar ki Madame Küpeliyan için kendi idare-i cüz'iyyesine kâfi bir şey ayırmalı bir de beni rahibe cemiyetlerinden birisine kabul ettirecek kadar bir sermaye tefrik etmeli. Bakisi kâmilen kocama hayır dua kazandıracak hayrata sarf olunmalı. Ben dahi müddet-i ömrümü ondan ve Cenabıhak'tan af dilemek ile teabbüde geçirmeliyim!”

Gururlu. Castelnora şatosunun Giorgino'nun eline geçmesinden sonra gelecek en ufak lafta dahi orayı terk edebileceğini söyler: “Ben şatoda ikamet edeceğim diye Giorgino'nun tahakkümü altına giremem. Onun çıkarmasına ne hacet? İşte ben kendim çıkıp gidiyorum.”